

جایگزینی (سوئیچ) واکسن خوراکی سه ظرفیتی فلج اطفال

با واکسن دو ظرفیتی

بدنبال اجرای موفق برنامه ریشه کنی آبله، سازمان جهانی بهداشت در سال ۱۹۸۸ برنامه ریشه کنی جهانی فلج اطفال تا سال ۲۰۰۰ را تصویب نمود. هرچند هدف اولیه ریشه کنی تا سال ۲۰۰۰ محقق نشده است، ولی موفقیت های فراوانی بدست آمده است. تا قبل از اجرای برنامه ریشه کنی، سالانه حدود ۴۰۰۰۰۰ نفر دچار فلج اطفال می شدند. این تعداد به ۴۱۶ مورد در سال ۲۰۱۳، ۳۵۹ مورد در سال ۲۰۱۴ و ۷۳ مورد در سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است. هم چنین، تعداد کشورهای پولیوآندمیک از ۱۲۵ کشور در سال ۱۹۸۸ به ۳ کشور در سال ۲۰۱۲ رسیده است. سروتیپ ۲ در سال ۱۹۹۹ ریشه کن شده و سروتیپ ۳ در آستانه ریشه کنی است. در سال ۲۰۱۵، کشور نیجریه از فهرست کشورهای بومی پولیو خارج شد و در حال حاضر تنها دو کشور افغانستان و پاکستان بومی فلج اطفال هستند.

واکسن انتخابی برنامه ریشه کنی فلج اطفال و برنامه گسترش ایمن سازی، قطره خوراکی پولیو بوده است. این واکسن دارای دو عارضه بسیار نادر ولی جدی پولیوی فلجی ناشی از واکسن و پولیوویروس مشتق از واکسن است که با کاهش تعداد موارد فلج اطفال ناشی از ویروس وحشی، اهمیت روزافزونی پیدا کرده اند.

در سال ۲۰۱۲ مجمع جهانی بهداشت، ریشه کنی فلج اطفال را یک برنامه اضطراری برای سلامت جامعه جهانی قلمداد کرده و از دبیرکل سازمان جهانی بهداشت، طراحی راهبردی جامع برای ریشه کنی رادخواست کرد.

برنامه راهبردی گام نهایی ریشه کنی فلج اطفال ۲۰۱۸-۲۰۱۳ در ژانویه ۲۰۱۳ توسط هیات اجرایی سازمان جهانی بهداشت به تصویب رسید. براساس این برنامه باید تمام انواع قطره خوراکی فلج اطفال طبق یک برنامه زمان بندی شده قطع شوند. در اولین مرحله، واکسن خوراکی سه ظرفیتی تبدیل به واکسن دو ظرفیتی (حاوی سروتیپ ۱و۳) خواهد شد. این اقدام در حرکتی هماهنگ و همزمان در سطح جهان از ۱۷ آوریل تا اول مه ۲۰۱۶ انجام خواهد شد.

این برنامه در بهمن ۱۳۹۲ در جلسه کمیته کشوری ایمن سازی طرح شد و به تصویب کمیته مذکور رسید.

طبق دستورالعمل سازمان جهانی بهداشت، کلیه کشورها موظف هستند روزی را از ۱۷ آوریل تا اول مه ۲۰۱۶ به عنوان «روز ملی سوئیچ» انتخاب نمایند. در روز ملی سوئیچ، واکسن خوراکی دو ظرفیتی فلج اطفال جایگزین واکسن خوراکی سه ظرفیتی خواهد شد. در ایران، شنبه ۴ اردیبهشت ۱۳۹۵ (۲۳ آوریل ۲۰۱۶) روز ملی سوئیچ خواهد بود.

مرکز مدیریت بیماری های واگیر